

BİPOLAR BOZUKLUK TANILI HASTALARDA İNFLAMATUVAR VE METABOLİK BİYOBELİRTEÇLERİN ATAĞ DÖNEMLERİ İLE İLİŞKİSİ

İrem Yıldırım¹, Merve Rana Altunel¹, Sarp Yoldaş¹, Zeynep Özge Dağoğlu¹, Mehmet Murat Kırpınar¹

¹*İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa-Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı*

Giriş: Bipolar duygulanım bozukluğu (BPB) hem inflamatuvar hem de metabolik süreçlerle ilişkisi saptanmış bir hastalıktır ancak patofizyolojisi henüz bilinmemektedir. Bu çalışmada, BPB tanılı hastaların yatarak tedavi gördüğü atak dönemlerinde inflamatuvar (lökosit, nötrofil, CRP, albümin, ferritin) ve metabolik (açlık glukozu, trigliserid, HDL kolesterol, LDL kolesterol, total kolesterol) biyobelirteç düzeylerinin karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Kontrol grubu olarak yatarak tedavi gören unipolar depresyon (UPD) tanılı hastaların biyobelirteçleri kullanılmıştır.

Yöntemler: 2016-2023 yılları arasında İÜC-Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Psikiyatri servisinde yatarak tedavi görmüş 18-65 yaş arası 448 hastanın lökosit, nötrofil, CRP, albümin, ferritin, açlık glukozu, trigliserid, HDL kolesterol, LDL kolesterol ve total kolesterol düzeyleri BPB ve UPD gruplarına göre retrospektif olarak incelenmiştir. 32 hastanın endokrinolojik, 1 hastanın hematolojik, 35 hastanın enfeksiyöz hastalığı olması ve 92 hastanın eksik veri nedeniyle çalışmadan çıkarılması sonucunda 166 BPB ve 122 UPD tanılı hasta analize dahil edilmiştir. Çalışmanın etik kurul onayı İÜC Tıbbi Araştırmalar Etik Kurulu'ndan alınmıştır (Başvuru numarası: rE42ZS0F).

Sonuçlar: Veriler incelendiğinde, BPB grubunda lökosit ($p < 0.001$), nötrofil ($p < 0.001$) ve CRP düzeylerinin ($p = 0.045$) UPD grubuna kıyasla anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür. LDL kolesterol ($p = 0.004$) UPD grubunda yüksek saptanmış; yaş ve cinsiyetin etkisi kontrol edildikten sonra ise LDL düzeyi, UPD grubunda BPB grubuna göre anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur ($p = 0.002$). BPB hastaları mani ve depresyon dönemlerine göre karşılaştırıldığında iki grup arasında istatistiksel anlamlılık gösteren inflamatuvar veya metabolik bir belirteç saptanmamıştır.

Tartışma ve Sonuç: BPB hastalarında lökosit, nötrofil ve CRP değerlerinin atak dönemleriyle ilişkisi mevcut literatürle uyumlu şekilde gözlemlenmiştir. Ferritinin hem akut faz reaktanı hem de demir metabolizması göstergesi olması nedeniyle anlamlı fark gözlemlenmemiş olabilir. UPD hastalarında gözlenen yaşam tarzı faktörleri ve kronik stres, LDL düzeylerindeki yüksekliğe neden olabilir. UPD grubunda olan hastaların bir kısmının ileride BPB tanısı alma olasılığı göz önüne alındığında nedensellik kurulması için remisyon dönemlerinin ve medikal tedavilerin de yer aldığı uzunlamasına çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: LDL kolesterol, bipolar duygulanım bozukluğu, unipolar depresyon, CRP, inflamasyon